

**Огляд
стану здійснення правосуддя
Київським окружним адміністративним судом
у 2024 році**

Відділом правової, аналітично-статистичної роботи та узагальнення судової практики Київського окружного адміністративного суду (далі – ВПАСРУСП КОАС) підготовлено огляд даних про стан здійснення правосуддя у 2024 році.

Метою цього аналітичного огляду є надання кількісної характеристики діяльності КОАС для оцінки ефективності роботи суду.

Цей аналіз здійснено на підставі статистичних звітів про здійснення адміністративного судочинства КОАС.

Для оцінки якості роботи КОАС використано показник «відсоток розгляду». Цей показник є одним з основних показників, що використовується в країнах-членах Ради Європи, а також США та в країнах-членах Міжнародного консорціуму за досконалість суду. Відсоток розгляду – це кількість розглянутих справ і матеріалів за звітний період, поділена на кількість нових справ і матеріалів, що надійшли за звітний період та помножена на 100 відсотків. Згідно із «Системою оцінювання роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи» (СОРС), затвердженою рішенням Ради суддів України від 2 квітня 2015 року №28, для розробки системи оцінки та моніторингу якості правосуддя і функціонування суддів цей показник запропоновано використовувати як один із доцільних і об'єктивних показників, який дає можливість оцінити, наскільки успішно суд працює над розглядом справ.

Здійснення адміністративного судочинства КОАС

1. Загальні показники розгляду справ і матеріалів КОАС.

«Звіт окружних адміністративних судів про розгляд судових справ» за формою № 1-ОАС.

Згідно з Кодексом адміністративного судочинства України адміністративні справи підсудні окружним адміністративним судам та місцевим загальним судам як адміністративним судам.

За даними статистичної звітності, упродовж 2024 року на розгляд КОАС надійшло 75469 адміністративних справ, позовних заяв, заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, клопотань, подань, заяв, у тому числі поданих у порядку виконання судових рішень, тоді як у 2023 році на розгляд КОАС надійшло 62139 справ і матеріалів, у 2022 році – 14076, а у 2021 році – 20398.

Наведені дані свідчать про значне збільшення надходження звернень до КОАС.

Так, надходження справ і матеріалів до КОАС збільшилося у порівнянні з 2023 роком на 13330 справ і матеріалів (на 21,5%), з 2022 роком на 61393 (на 436%), а у порівнянні з 2021 роком на 55071 (270%).

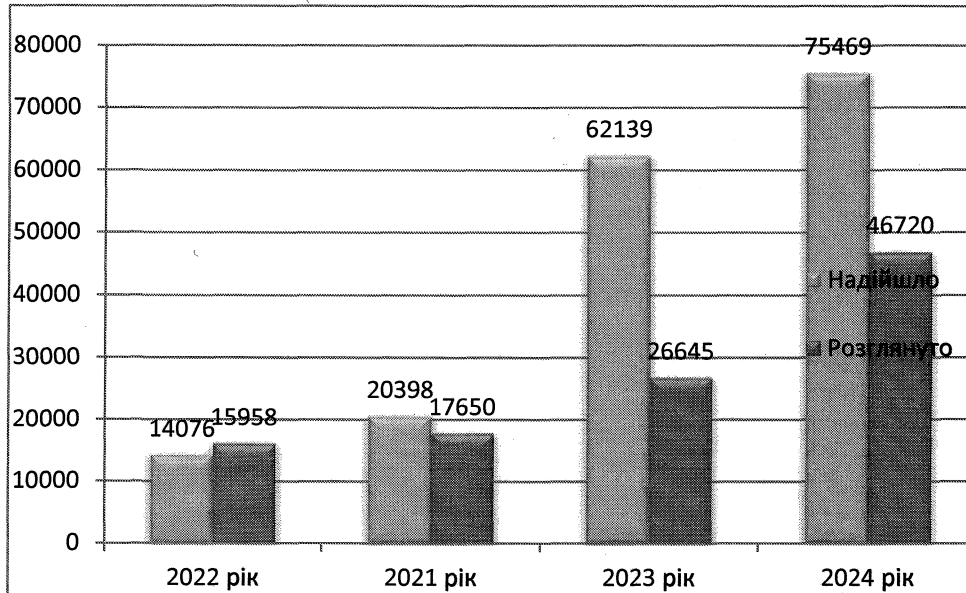
Упродовж 2024 року КОАС розглянув 46720 справ і матеріалів, що становить 41,5% від загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді. У 2023

році КОАС розглянув 26645 справ та матеріалів (38%), у 2022 році – 15958 (65%), а у 2021 році 11650 або 61,7%.

Загальні показники надходження та розгляду справ і матеріалів КОАС у 2021 –2024 роках відображено у гістограмі 1.

Гістограма 1

**Надходження та розгляд справ і матеріалів
КОАС у 2021 – 2024 роках**

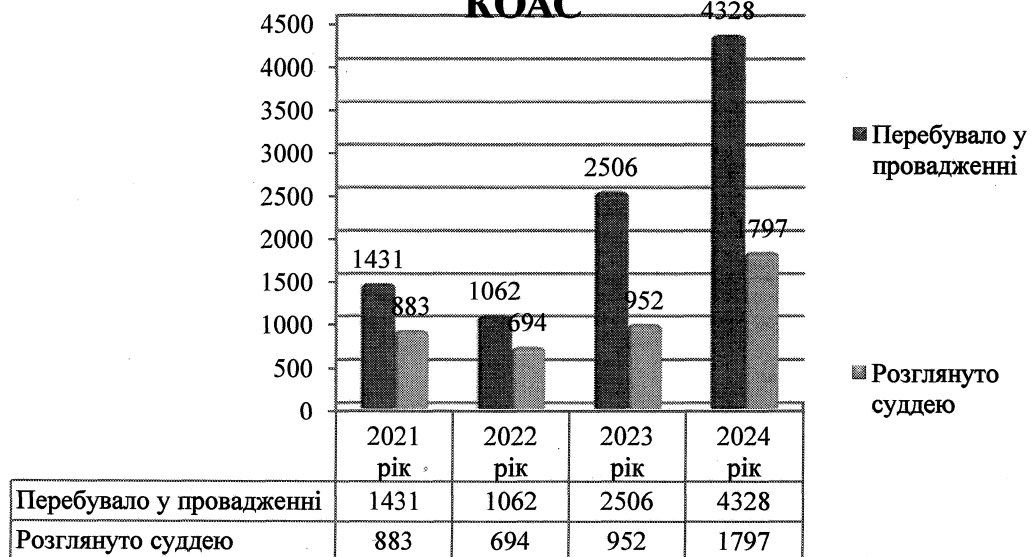

Динамічні зміни показників надходження та розгляду справ і матеріалів позначилися і на середніх показниках надходження та розгляду справ і матеріалів на одного суддю КОАС.

Наглядно дані середньої кількості надходження та розгляду справ і матеріалів судьями КОАС з розрахунку на одного суддю відображено у гістограмі 2.

Гістограма 2

**Показники середньої кількості надходження
та розгляду справ і матеріалів на одного суддю
КОАС**

За підсумками роботи КОАС у 2024 році вбачається, що середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітному періоді в розрахунку на одного суддю (4328) збільшилась на 1822 (72,7%) у порівнянні з показником 2023 року (2506), на 3266 (307,5%) у порівнянні з 2022 роком (1062), та на 2897 (202%) у порівнянні з показником у 2021 році (1431).

Також, у 2024 році збільшився середній показник розгляду справ і матеріалів на одного суддю (1747) на 845 (88,8%) у порівнянні з 2023 роком (952), на 1103 (159%) у порівнянні з 2022 роком (694), та на 914 (103,5%) у порівнянні з показником 2021 року (883).

Таким чином, у 2024 році спостерігається значне збільшення показників надходження та розгляду справ і матеріалів у порівнянні з 2023, 2022 та 2021 роками.

Серед справ і матеріалів, що перебували у провадженні КОАС, домінують позовні заяви та адміністративні справи. Згідно з даними статистичної звітності 2024 року у провадженні КОАС перебувало 110100 позовних заяв і справ, що становить 97,8% від загальної кількості справ і матеріалів

У 2023 року у провадженні КОАС перебувало 68264 позовних заяв і справ (97,3% від загальної кількості справ і матеріалів), у 2022 році їх кількість становила 20016 (81,9%), тоді як у 2021 році у провадженні КОАС перебувало 22644 позовних заяв і справ (79%).

У структурі загальної кількості справ і матеріалів (112525), що перебували у провадженні КОАС, після позовних заяв і адміністративних справ другим за чисельністю видом звернень є заяви, подання, клопотання, подані у порядку виконання судових рішень. У 2024 році у провадженні суду перебувало 2196 заяв у порядку виконання (2% від загальної кількості надходження), у 2023 році - 1735 (2,5%), у 2022 році - 1396 (5,7%) заяв у порядку виконання, тоді як у 2021 році таких заяв було 1540 (5,3%). Таким чином у 2024 році спостерігається збільшення кількості заяв/клопотань у порядку виконання судових рішень на 26,6% у порівнянні з 2023 роком, на 57,3% у порівнянні з 2022 роком та на 42,6% у порівнянні з 2021 роком.

Впродовж звітного періоду до КОАС надійшло 82 заяви про забезпечення доказів та про забезпечення позову до подання позовної заяви або 0,1% від загальної кількості справ і матеріалів, що перебували у провадженні суду, тоді як у 2023 році до КОАС надійшло 39 таких заяв (0,1%), у 2022 році - 26 (також 0,1%), а у 2021 році на розгляді КОАС перебувало 52 заяв про забезпечення доказів, позову до подання позовної заяви, що становило (0,2%).

Серед інших справ і матеріалів, що перебували у провадженні КОАС у 2024 році наступні:

- 60 заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. У попередньому звітному періоді таких заяв перебувало 67, у 2022 році - 22, а у 2021 році - 24;
- 2 заяви про відновлення втраченого судового провадження, тоді як у 2023 році - 4 заяви, у 2022 році - 3, а у 2021 році - 17;
- 1 доручення судів України, як і у 2023 та у 2022 роках, а у 2021 році - 2 таких доручення.

Згідно з даними статистичної звітності за 2024 рік КОАС розглянуто 45630 справ та позовних заяв, що становить 97,7% від загальної кількості розглянутих

справ і матеріалів. У 2023 році такий показник становив – 25546 (96%), у 2022 році – 14836 (93%), а у 2021 році - 16414 одиниць (також 93%).

У звітному періоді КОАС розглянуто 18 заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами (0,04%), тоді як у 2023 році – 28 таких заяв (0,1%), у 2022 році – 9 (0,1%), а у 2021 році таких заяв розглянуто 11 (0,1%).

Також КОАС розглянуто 911 заяв у порядку виконання судових рішень, що становить 2% від загальної кількості розглянутих справ і матеріалів, що на 51 заяву менше, ніж у 2023 році - 962 (3,6%), на 165 заяв менше у порівнянні з показником 2022 – 1076 року (6,7%) та на 222 заяв менше у порівнянні з показником 2021 року - 1133 (6,4%).

У 2023 році КОАС розглянуто 77 заяв про забезпечення доказів, позову, поданих до подання позовної заяви, (0,16%), що на 38 заяв більше у порівнянні з показником 2023 року – 39 (0,15%), на 52 заяви більше, ніж у 2022 році - 25 (0,16%), та на 25 заяв більше у порівнянні з показником 2021 року – 52 (0,3%).

У 2024 році надійшло 1 судове доручення, однак так не було розглянуто на кінець звітнього періоду, тоді як у 2023 році та у 2022 роках до КОАС надійшло та розглянуто 1 судове доручення, а в 2021 році було розглянуто 2 судових доручення.

Також, у звітному періоді КОАС розглянуто 1 відновлення втраченого провадження, тоді як у 2023 році таких матеріалів про відновлення втраченого провадження було розглянуто 4, у 2022 році у провадженні КОАС перебувало 3 матеріали щодо відновлення втраченого судового провадження, з яких на кінець року розглянуто два. У 2021 році у провадженні суду перебувало 17 таких заяв та були розглянуті у звітному періоді.

На кінець звітнього періоду в КОАС залишилися нерозглянутими 65805 справ і матеріалів або 58% від загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді. Тоді як у 2023 році кількість нерозглянутих справ і матеріалів становила 43531 або 62% від загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, у 2022 році такий показник становив 8465 справ і матеріалів (34,6%), у 2021 році залишок нерозглянутих справ і матеріалів становив 10970 справ і матеріалів (38,3%). Тобто, у порівнянні з попередніми звітними періодами 2023, 2022 та 2021 років, залишок нерозглянутих справ і матеріалів на кінець 2023 року збільшився на 51% (2023 рік), на 677% (2022 рік) та на 500% (2021 рік).

Таким чином, станом на 31 грудня 2024 року в КОАС не розглянуто 65805 справ і матеріалів, зокрема:

- 64469 позовних заяв та справ, що становить 98% від нерозглянутих справ і матеріалів, що перебували на розгляді у КОАС протягом звітнього періоду, тоді як у 2023 році такий показник становив 42718 (96%), у 2022 році - 8129 (96%), а у 2021 році залишок нерозглянутих справ і матеріалів позовних заяв становив 10550 одиниць (96%);

- 42 заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами (0,06%), кількість нерозглянутих таких заяв у 2023 році становила 39 (0,1%), у 2022 році - 13 (0,15%), а у 2021 році - 13 (0,11%);

- 1285 заяв у порядку виконання судових рішень (2%), тоді як у 2023 році такий показник становив 773 (1,8%), у 2022 році – 320 (3,7%), у 2021 році – 407 (3,7%);

Показником, за результатом аналізу якого можна дійти висновку про ефективність роботи суду, є відсоток розгляду.

Значення такого показника більше ніж 100% свідчить про те, що у звітному періоді залишок нерозглянутих справ скорочується, значення показника 100% свідчить про те, що у звітному періоді залишок нерозглянутих справ не змінюється, значення показника менше ніж 100% свідчить про те, що у звітному періоді залишок нерозглянутих справ збільшується.

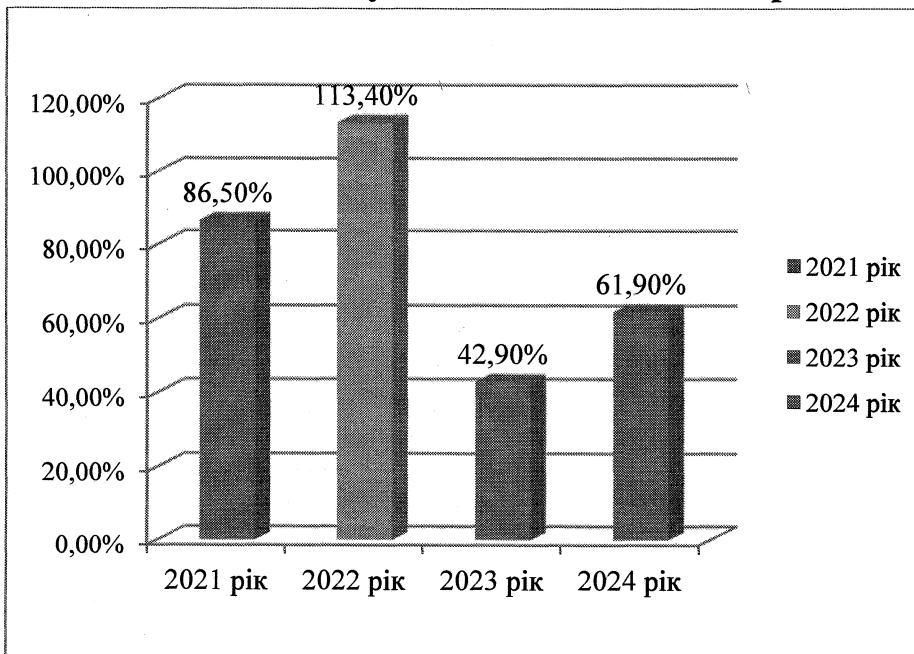
За даними Європейської комісії з ефективності правосуддя, відсоток розгляду справ у 84% і нижче є тривожним сигналом, 85–95% – насторожуючим, 96–102% – нейтральний показник, 103% і більше – передова практика. Трапляються випадки, коли значення цього показника сягає 120% і вище. Це є свідченням того, що на початку звітного періоду суд мав значний залишок нерозглянутих справ, і у звітному періоді було докладено достатньо зусиль для підвищення ефективності роботи суду з розгляду справ. Таким чином, рекомендованим стандартом цього показника є рівень 95%–105%, тобто від нижчого нейтрального значення до початкових значень передової практики.

У 2024 році відсоток розгляду справ КОАС склав 61,9%, у 2023 році – 42,9%, що є тривожним сигналом, тоді як у 2022 році відсоток розгляду справ становив 113,4%, - передова практика, а у 2021 році даний показник становив 86,5%, тобто насторожуючим показником ефективності роботи суду.

Показник відсотка розгляду справ КОАС наведено у гістограмі 3.

Гістограма 3

Динаміка відсотка розгляду справ КОАС у 2024, 2023, 2022, 2021 роках

2. Розгляд справ у порядку адміністративного судочинства.

«Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку адміністративного судочинства» за формою №1-А.

У досліджуваному періоді статистичному спостереженню підлягало 110100 справ і матеріалів позовних заяв, що перебували у провадженні суду.

У 2024 році на розгляд КОАС надійшло 67771 справ і матеріалів, що становить 61,6% від загальної кількості справ, що перебували у провадженні суду

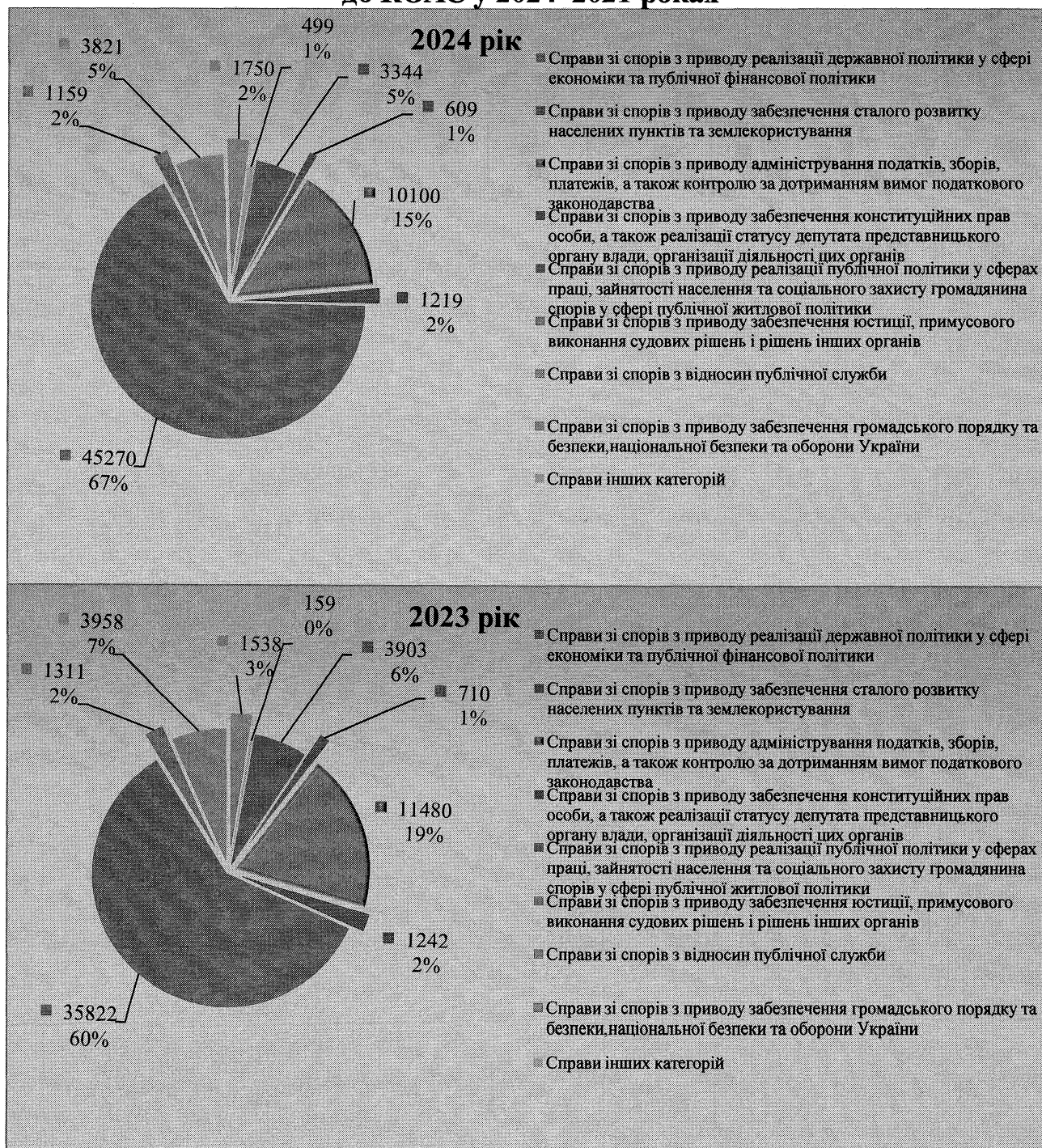
у звітному періоді. Тоді як у 2023 році показник надходження справ і матеріалів становив 60123 (88%), у 2022 році 12451 (54%), а у 2021 році – 18183 (67,4%).

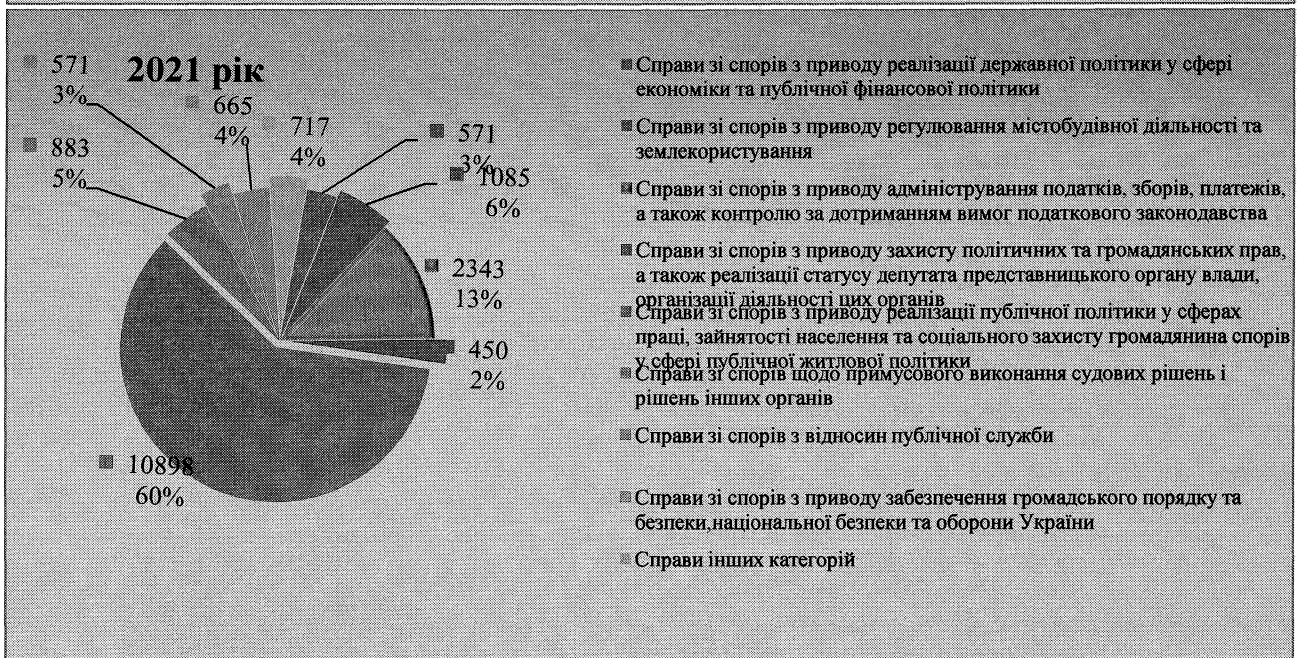
Таким чином, у 2024 році надходження до КОАС позовних заяв і справ збільшилося у 1,1 рази у порівнянні з 2023 роком, у 5,4 рази у порівнянні з 2022 роком, та у 3,7 рази у порівнянні з 2021 роком.

Превалювання цього показника в структурі справ і матеріалів дозволяє виявити основні тенденції надходження позовних заяв і справ у розрізі категорій. Для аналізу цих даних звернемося до діаграми 1.

Діаграма 1

Співвідношення показників надходження справ за категоріями до КОАС у 2024–2021 роках

Аналіз показників надходження адміністративних справ у 2024 році показав, що у звітному періоді найбільшу кількість справ становлять справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадянина, спорів у сфері публічної житлової політики (45270 або 67%). Таким чином, показник надходження справ зазначеної категорії спорів таких справ у 2024 році збільшився на 9448 або на 26,4% у порівнянні з 2023 роком, на 36762 (432%) у порівнянні з 2022 роком та на 34372 (315%) у порівнянні з 2021 роком.

Також значну частку справ становлять справи зі спорів з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства (10100 одиниць - 15%). У порівнянні з 2023 роком надходження справ даної категорії справ зменшилося на 1380 або на 13,7%. Однак у порівнянні попередніми періодами 2022 року (1177 одиниць - 9%) та 2021 року (2343 - 12,9%) надходження справ даної категорії спорів також значно збільшилося: на 8923 справи (758%) за 2022 рік та на 7757 (331%) за 2021 рік.

У 2024 році дещо зменшився показник надходження справ зі спорів у сфері економіки та публічної фінансової політики (3344 справи) у порівнянні з 2023

роком (3903), а у порівнянні з 2022 та 2021 роками надходження справ, зазначеної категорії спорів збільшилося на 3119 (1386%) за 2022 рік та на 2773 (486%).

Частка справ зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування становить 609 одиниць (1% від загальної кількості справ), що на 101 менше ніж у 2023 (710 – 1%), на 179 справ більше у порівнянні з 2022 роком (4330 – 4%), і на 476 менше у порівнянні з 2021 роком (1085 – 6%).

У 2024 році спостерігається незначне зменшення надходження справ зі спорів з відносин публічної служби. Зокрема, у звітному періоді надійшло 3821 (5%) справа зазначеної категорії, що на 137 справ менше ніж у 2023 році (3958 спорів (7%)), але у порівнянні з 2022 та 2021 роками надходження таких справ збільшилося на 2971 (350%) за 2022 рік (850 – 3%) та на 3250 (569)% більше у порівнянні з 2021 роком (571 – 3%).

Разом з тим, у звітному періоді дещо збільшилася кількість спорів з приводу забезпечення громадського порядку, національної безпеки та оборони України – 1750 або 2% від загальної кількості справ, у порівнянні з показником 2023 року – 1538 або 3%, 2022 року - 256 (2%) та показником 2021 року - 665 (4%).

Щодо справ за іншими категоріями спорів, які надійшли на розгляд до КОАС у 2024 році, то кількість таких справ у порівнянні з 2023 роком дещо збільшилася: 499 (1%) у 2024 році, 159 справ (0,3%) у 2023 році, 123 справи (1%) у 2022 році, але у порівнянні з 2021 роком зменшилася (717 (4%).

У 2024 загальна кількість розглянутих КОАС справ і позовних заяв становить 45632, тоді як у 2023 році судом було розглянуто 25546 справ, у 2022 році – 14839, а у 2021 році такий показник становив 16414.

Загальні показники розгляду справ і матеріалів суддями КОАС у 2021 – 2024 роках відображено у діаграмі 2, а аналіз даних наведено далі.

Діаграма 2

Згідно з даними статистичної звітності у 2024 році повернуто 7400 позовних заяв, що становить 16,2% від загальної кількості розглянутих справ і матеріалів. У 2023 році КОАС повернуто 5824 позовних заяв, що становить 22,8% від загальної кількості розглянутих справ і матеріалів, у 2022 році прийнято 2459 ухвал про повернення позовних заяв (16,6%), тоді як у 2021 року такий показник становив 3348 (20,4%).

У 2023 році КОАС постановив 886 ухвал про відмову у відкритті провадження (1,9%), що на 306 ухвал більше, ніж у 2023 році - 580 справ (2,3%), близько в 7 разів більше ніж у 2022 році (119 або 0,8%), у 2021 році такий показник становив 205 (1,2%).

Залишено без розгляду 1654 (36%) позовні заяви, що на 894 позови більше ніж у 2023 році (760 - 3%), на 1354 більше ніж у 2022 році (300 - 2%), та на 596 більше ніж у 2021 році - 1058 (6,5%).

Таким чином, упродовж звітнього періоду з різних підстав судом не прийнято до розгляду 21,8% позовних заяв.

Кількість **справ**, розглянутих КОАС у 2024 році, становить 37005, тоді як у 2023 році такий показник становив 18981, у 2022 році - 11885, у 2021 році - 12094 справ. Із них із прийняттям рішення розглянуто 34552 (76% від кількості розглянутих справ), що на 16656 (на 93%) справ більше, ніж у 2023 році - 17896 (94,3%), на 205 % більше у порівнянні з 2022 роком (11321 - 76,3%), та на 220 % більше ніж у 2021 році (10786 - 65,7%).

У звітному періоді показник розглянутих справ, у яких позовні вимоги заявників задоволено, становить 31285 - 84,5% від розглянутих справ

Відмовлено у задоволенні вимог у 3267 справах, що становить 8,8% від розглянутих справ.

У 881 (2,4%) справі ухвалено інші судові рішення, зокрема про закриття провадження у справі, про передачу справи до іншого суду

Щодо розгляду КОАС справ (37005) за категоріями адміністративних справ, то у 2024 році КОАС було розглянуто:

- справи щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав - 475 (1,3% від розглянутих справ);
- справи щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів - 418 (1,1%);
- справи, що виникають з відносин публічної служби - 1690 (4,6%);
- справи з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики - 1337 (3,6%);
- справи з приводу регулюванню містобудівної діяльності та землекористування - 292 (0,8%);
- справи з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства - 4680 (12,6%);
- справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики - 27452 (74%);
- справи щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України - 534 (1,4%);
- інші категорії справ - 127 (0,3 %).

На кінець 2024 року залишок нерозглянутих справ і матеріалів позовних заяв становить 64468 або 58,6% від загальної кількості справ та позовних заяв, що перебували у провадженні КОАС з яких: 8932 (8,1%) позовні заяви, у тому числі 3659 (3,3%) позовних заяв, які залишені без руху, та 55536 (50%) справ, у тому числі 658 (0,6%) справ, у яких зупинено провадження.

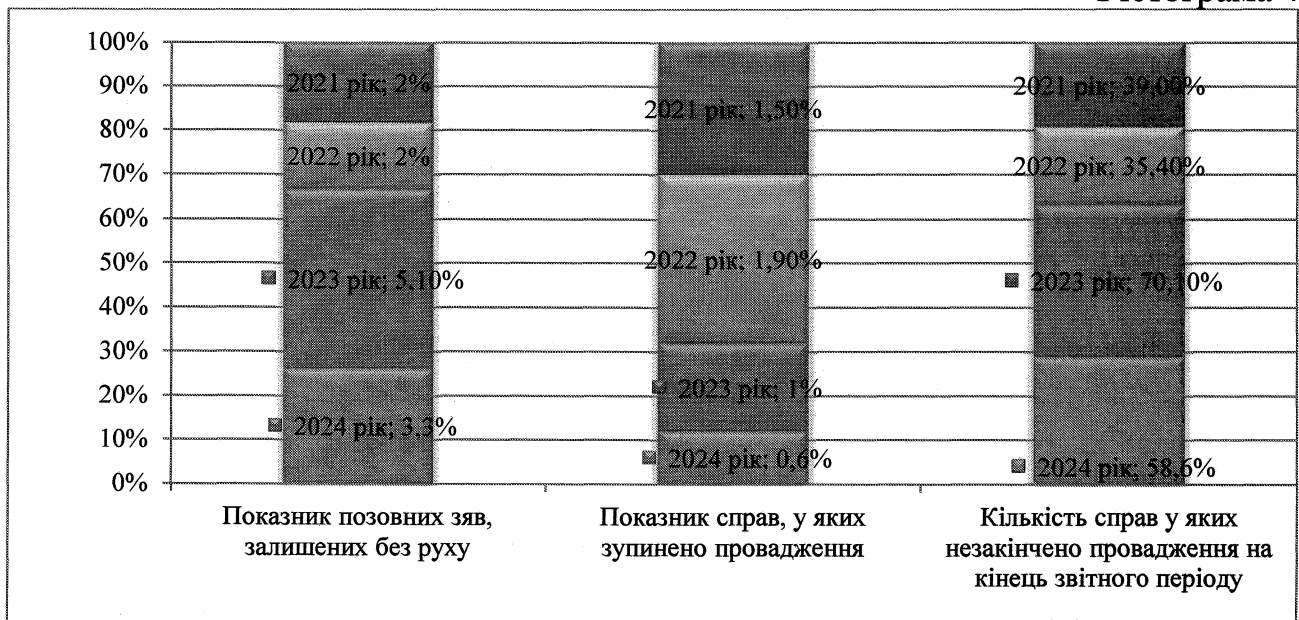
Станом на 31.12.2023 КОАС не розглянув 42718 справ та позовних заяв, що становив 70,1% від загальної кількості справ та позовних заяв, що перебували у провадженні КОАС, з яких: 8133 (13,2%) позовних заяв, у тому числі 3124 (5,1%) позовних заяви, які залишені без руху, та 34585 (57%) справ, у тому числі 605 (1%) справ, у яких зупинено провадження.

На кінець 2022 року залишок нерозглянутих справ і матеріалів позовних заяв становив 8127 або 35,4% від загальної кількості справ та позовних заяв, що перебували у провадженні КОАС, з яких: 642 (2,8%) позовні заяви, у тому числі 433 (1,9%) позовних заяв, які залишені без руху, та 7485 (32,6%) справ, у тому числі 445 (1,9%) справ, у яких зупинено провадження.

Серед 10550 нерозглянутих справ і матеріалів на кінець 2021 року були: 915 (3,4%) позовних заяв, з яких 642 (2,3%) залишені без руху, та 9635 справ (35,7%), з яких у 401 (1,5%) зупинено провадження.

Структуру справ і матеріалів, що залишилися не розглянутими КОАС, детальніше відображено у гістограмі 4.

Гістограма 4

Таким чином, за результатами розгляду справ і матеріалів позовних заяв протягом 2024 року спостерігається збільшення залишку нерозглянутих справ та матеріалів у порівнянні з 2023 роком на 51% (21750 справ і матеріалів), на 693% (56341 справ і матеріалів) та на 511% (на 53918 справ і матеріалів) у порівнянні з 2021 роком.

Збільшення залишку нерозглянутих справ і позовних заяв об'єктивно пов'язано зі збільшенням надходження справ і матеріалів до КОАС близько у 5 разів після набрання чинності Законом №2825-ІХ «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду».

На виконання Закону України від 13.12.2022 № 2825-IX «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду» справи і матеріали, що перебували у провадженні Окружного адміністративного суду міста Києва, підлягають передачі до Київського окружного адміністративного суду, до початку роботи Київського міського окружного адміністративного суду справи, підсудні окружному адміністративному суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, розглядаються та вирішуються Київським окружним адміністративним судом.

У зв'язку з виконанням Закону №2825-IX судді та працівники апарату Київського окружного адміністративного суду працюють в умовах надмірного навантаження, понаднормово, у позаробочий час та вихідні дні, у зв'язку з значним приростом справ, які мають бути розглянуті, та зростанням навантаження на суддю.

Зокрема, наявна чисельність суддів та працівників апарату суду не є достатньою для здійснення правосуддя із таким рівнем навантаження, кількість працівників апарату для виконання необхідних завдань є критично низькою, рівень плинності кадрів в апараті суду, у зв'язку з надмірним навантаженням та дуже низьким рівнем оплати праці залишається високим.

Також, об'єктивною причиною великого залишку нерозглянутих справ та матеріалів є введення воєнного стану на території України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

КОАС по можливості відкладає розгляд справ, у тому числі, за клопотаннями учасників справи, оскільки більшість учасників судових процесів не завжди мають можливість подати заяву про відкладення розгляду справи або не можуть прибути в суд.

Крім того, на нашу думку, дані показники пов'язані також з тим, що усі адміністративні справи щодо спорів фізичних осіб з суб'єктами владних повноважень з приводу обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання пенсійних виплат, соціальних виплат непрацездатним громадянам, виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, виплат та пільг дітям війни, інших соціальних виплат, доплат, соціальних послуг, допомоги, захисту у зв'язку з набранням чинності нового КАС України підсудні окружним адміністративним судам, а не місцевим загальним судам як адміністративним судам.

3. Строки розгляду адміністративних справ

Згідно з даними статистичної звітності у 2024 році судді КОАС розглянули 25220 справ (68%) з дотриманням встановлених законом строків, тоді як частка справ, розглянутих справ понад строки, визначенні КАС України складає 32% (11785 справ).

У 2023 році КОАС розглянув 12201 справу (64%) з дотриманням встановлених законом строків, а показник розглянутих справ понад строки, визначенні КАС України складав 36% (6780 справ)

У 2022 році такий показник становив 77,4% (9196 справ), а у 2021 році - 79,7% (9635). Отже, у звітному періоді спостерігається збільшення кількості справ розглянутих понад строки, встановлені КАС України.

На нашу думку, основною об'єктивною причиною порушення строків розгляду справ є надмірне навантаження на суддів на працівників апарату суду, що пов'язано із збільшення надходження справ і матеріалів до суду близько у 5 разів, у зв'язку з виконанням Закону №2825-IX «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду».

Відповідно до рішення Вищої ради правосуддя №3237/0/15-20 від 24.11.2020 рекомендовано Державній судовій адміністрації України та Раді суддів України застосовувати показники середньої тривалості розгляду судових справ при ухваленні рішень та здійсненні заходів з питань організаційного забезпечення діяльності судів. Зі змісту додатку до згаданого рішення вбачається, що рекомендований середній час розгляду справ і матеріалів Окружним адміністративним судом становить 597 хв. (9 год. 57 хв.), окремих процесуальних питань – 179 хв. (2 год. 59 хв.).

Із наведеного розрахунку вбачається, що дотримання засад своєчасності розгляду справ не може не корелювати із кількістю справ у провадженні судді.

Також, систематичними є випадки, коли учасники процесу з'являються до суду невідготовленими до розгляду справи, зловживаючи своїми процесуальними правами, подають в день призначення слухання справи заяви про необхідність ознайомлення з матеріалами справи, надання до суду додаткових доказів, тощо.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України введення воєнного стану на території України, відповідно до рішення Ради суддів України від 24.02.2022 "Щодо вжиття невідкладних заходів для забезпечення сталого функціонування судової влади в Україні в умовах припинення повноважень Вищої ради правосуддя та воєнного стану у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації", рекомендовано, зокрема, особливості роботи суду визначати виходячи з поточної ситуації у відповідному регіоні; за можливості відкладати розгляд справ (за винятком не відкладних судових розглядів), зважаючи на те, що велика кількість учасників судових процесів не завжди мають можливість подати заяву про відкладення розгляду справи, або не можуть прибути в суд, у зв'язку з небезпекою для життя; справи, які не є невідкладними, розглядаються лише за наявності письмової згоди на це усіх учасників судового провадження; процесуальні строки по можливості продовжуються щонайменше до закінчення воєнного стану.

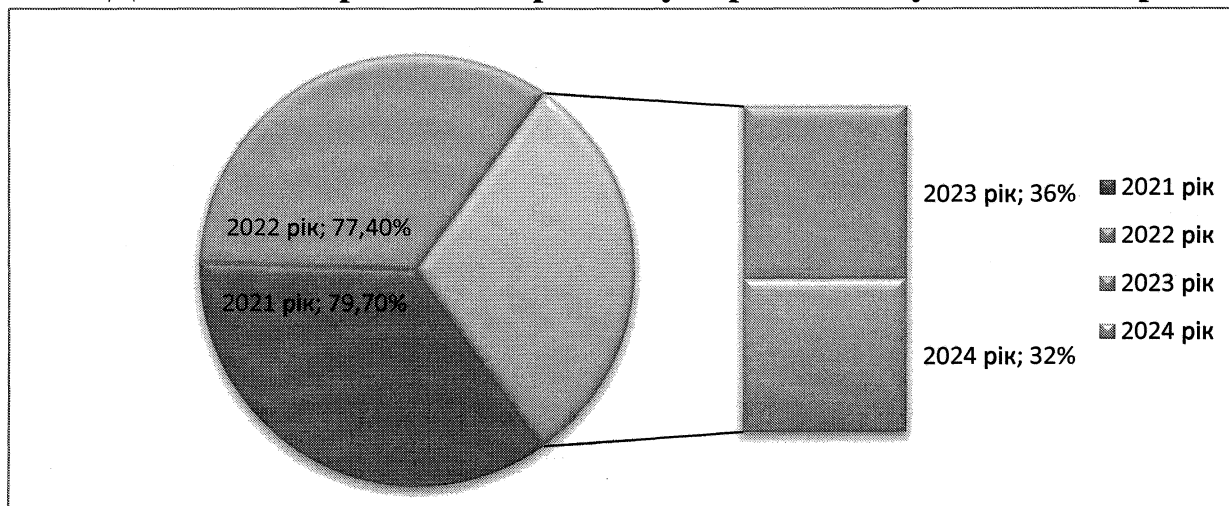
Таким чином, враховуючи введення на території України воєнного стану та недопущення створення можливої небезпеки для життя учасників справи, процесуальні строки розгляду справ продовжені, тому значна частина справ, розглядається понад строки, встановлені КАС України.

Усі зазначені обставини слугували збільшенню строків розгляду справ. Окрім об'єктивних причин великої кількості розглянутих справ понад строки, має місце й додатковий фактор, – це неукомплектованість штату суддів КОАС, передача на розгляд КОАС справ, які були підсудні Окружному адміністративному суду міста Києва, у зв'язку з чим збільшилось навантаження з розгляду справ на суддів КОАС.

Показники оперативності розгляду справ судьями КОАС у 2021 – 2024 роках відображено у гістограмі 5.

Гістограма 5

Динаміка оперативності розгляду справ КОАС у 2021 – 2024 роках

Висновки

Аналіз статистичних даних показав, що у 2024 році значно збільшилося надходження справ і матеріалів до КОАС у порівнянні з попередніми звітними періодами, особливо після набрання чинності Законом №2825-IX «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду».

Крім того, у звітному періоді в КОАС значно збільшився відсоток розгляду справ та матеріалів судьями порівняно з минулим роком, однак, водночас і збільшилася кількість нерозглянутих справ і матеріалів, що у свою чергу потребує докладання додаткових зусиль для підвищення ефективності роботи суду з розгляду справ.

Однак, незважаючи на складність у роботі, неукомплектованість штату суддів КОАС та значне збільшення фактичного навантаження, КОАС в цілому забезпечив правильне і своєчасне вирішення судових справ, що було досягнуто у результаті сумлінної роботи суддів та працівників апарату КОАС, що дало змогу забезпечити здійснення правосуддя на належному рівні.

**Начальник Відділу правової,
аналітично-статистичної
роботи та узагальнення судової
практики**

Ірина КОНДРАТЮК